

Gebėjimas išskleisti vidinę šviesą

Sigita GENIENĖ

Daugelį slėpiningų ir nepaaiškinamų dalykų mes atsinešame iš savo protėvių. Paveldėtos tvirto charakterio savybės kartais prasiveržia smulkmenose arba išlaukia lemiamų momentų. Vieniems jos būna gyvenimo variklio, ginklu, kitiems – aršiausiu priešu, uždarančiu asmenybę į amžinų paieškų spąstus. Dalia Savickaitė priklauso pirmiesiems. Iš gimto pajūrio į ramius, kartais snaudžiančius Aukštaitijos peizažus ji plūstelėjo laisvą asmenybės pasaulėžiūrą, švarių stichijų jėgą įpynė į kuriamus asmenybių portretus, savo straipsniuose iš gervės skrydžio aprašė Lietuvos paribio grožį. Kūrybingos ir išmanančios savo reikalą ateivės nuo pajūrio žvilgsniu perskrodė visus įmanomus kultūrinio ir istorinio gyvenimo klotus, iškėlė ir įvardijo Rytų Aukštaitijos sociokultūrinius reiškinius.

Priešistorė.

Pagal moteriškąją giminės liniją Dalia galėjo būti pavadinta Gertrūda, nes močiutė ir mama nešė šitą vardą, savo dvasia buvo gėlininkės, garsinusios Girulių miestelį visoje Lietuvoje darželiu, mat įvairiausių ir keisčiausių sėklų atsiųsdavusios iš Vokietijoje gyvenusių giminaičių. Bet Daliai – kita dalia... Vaikystėje ir vėliau ją traukė menai, o knygų skaitymas tapo gyvenimo dalimi.

Daug lėmė tėtis, kilęs nuo Kaišiadorių: geologas,

praktikas atlikęs įvairiuose kalnuose, mokėsis vienu kursu žemiau nei Č. Kuda-ba, daręs grėžinius Juodkrantėje, Gintaro įlankoje. Tėvelių pažinties vieta – Dreverna. Visą gyvenimą tėtis rinko lauko riedulius, įdomesnius akmenis, kriaukles. Kelis maišus riedulių kolekcijos padovanojo Klaipėdos universitetui, dalį kriauklių – Jūros muziejui. Kitą kolekcijos dalį po mirties įpareigojo su tvarkyti Daliai. Norėjo, kad ji būtų eksponuojama Salake. Dabar ekspozicija

jau ruošiama Salako jūrų muziejuje...

Atitekėjusi į Aukštaitiją jauna bibliotekininkė Dalia Savickaitė suprato, kad be jos gimtos tarmės, yra kitos, vertos pažinimo ir dėmesio, todėl su dideliu žingeidumu nėrė į visas įmanomas studijas, keitė ir transformavo savo profesijas, ieškojo kūrybinio talento įvairiais saviraiškos būdais. Su žinių šaltiniu ji surado Rytų Aukštaitijos savitą kultūrinę aplinką, tradicijas, unikalias asmenybes, savo veikloje sugebėjo įtaigiai paaikškinti daugelio sociokultūrinių reiškinių šaknis, jų kilmę ir priežastis.

Šiandien Dalia Savickaitė atveria savo naują, spaustuvės dažais kvepiančią knygą – „Rytų Aukštaitijos keliuose sutiktieji II knyga“. Grūmojančios pandemijos akivaizdoje pristatomas autorės straipsnių rinkinys apie kūrybingus žmones, jų laiką ir aplinką, išleistas minint Visagino

Knyga „Rytų Aukštaitijos keliuose sutiktieji II knyga“

apdovanota autorė daug dėmesio skiria šio krašto istorinei atminčiai, kultūros paveldui, sociokultūriniais reiškiniais. Dalis tekstų pasakoja apie Ignalinos rajoną, nes autorės nuomone, kalbėti apie Visagino atsiradimą ir raidą neįmanoma nepažįstant pradžios, kuomet miestas vadintas Sniečkumi, buvo Ignalinos rajono dalis. Autorė neleidžia sau išskirti Visagino iš bendros Rytų Aukštaitijos teritorijos konteksto, koks savitas jis bebūtų...

Knyga „Rytų Aukštaitijos keliuose sutiktieji II knyga“

Ši knyga suskirstyta į

pristato skaitytojui jautrių ir veikiančių, keičiančių aplinką žmonių pasaulius. Sektini gyvenimo pavyzdžiai, sudaryti iš įvairiausių pastebėjimų, vertinimų, netikėtų detalių, atskleidžia sutiktų personažų individualumą ir pačios autorės talentą perprasti daugelio reiškinių esmę. Jos pašnekovai – tokie pat turtingos dvasios, gyvenimo negandose išliekantys žmonės. D. Savickaitės plunksna lengvai nardo po pedagogų, bibliotekininkų, muziejininkų erdves, paliečia buvusią Samarkando operos ir baletų teatro šokėją Tatjaną Ježovą, dabar visaginiečius mokančią klasikinio šokio paslančių. Lengvai

priešu, uždarančiu asmenybę į amžinų paieškų spąstus. Dalia Savickaitė priklauso pirmiesiems. Iš gimto pajūrio į ramius, kartais snaudžiančius Aukštaitijos peizažus ji plūstelėjo laisvą asmenybės pasaulėžiūrą, švarių stichijų jėgą įpynę į kuriamus asmenybių portretus, savo straipsniuose iš gervės skrydžio aprašė Lietuvos paribio grožį. Kūrybingos ir išmanančios savo reikalą ateivės nuo pajūrio žvilgsniu perskrodė visus įmanomus kultūrinio ir istorinio gyvenimo klodus, iškėlė ir įvardijo Rytų Aukštaitijos sociokultūrinius reiškinius.

Priešistorė.

Pagal moteriškąją giminių liniją Dalia galėjo būti pavadinta Gertrūda, nes močiutė ir mama nešė šitą vardą, savo dvasia buvo gėlininkės, garsinusios Girulių miestelį visoje Lietuvoje darželiu, mat įvairiausių ir keisčiausių sėklų atsiųsdavusios iš Vokietijoje gyvenusių giminaičių. Bet Daliai – kita dalia... Vaikystėje ir vėliau ją traukė menai, o knygų skaitymas tapo gyvenimo dalimi.

Daug lėmė tėtis, kilęs nuo Kaišiadorių: geologas,

praktikas atlikęs įvairiuose kalnuose, mokęsis vienu kursu žemiau nei Č. Kudaba, daręs grėžinius Juodkrantėje, Gintaro įlankoje. Tėvelių pažinties vieta – Dreverna. Visą gyvenimą tėtis rinko lauko riedulius, įdomesnius akmenis, kriaukles. Kelis maišus riedulių kolekcijos padovanojo Klaipėdos universitetui, dalį kriauklių – Jūros muziejui. Kitą kolekcijos dalį po mirties įpareigojo su tvarkyti Daliai. Norėjo, kad ji būtų eksponuojama Salake. Dabar ekspozicija

jau ruošiamą Salako jūrų muziejuje...

Atitekėjusi į Aukštaitiją jauna bibliotekininkė Dalia Savickaitė suprato, kad be jos gimtos tarmės, yra kitos, vertos pažinimo ir dėmesio, todėl su didele žingeidumu nėrė į visas įmanomas studijas, keitė ir transformavo savo profesijas, ieškojo kūrybinio talento įvairiais saviraiškos būdais. Su žinių šaltiniu ji surado Rytų Aukštaitijos savitą kultūrinę aplinką, tradicijas, unikalias asmenybes, savo veikloje sugėbėjo įtaigiai paaikškinti daugelio sociokultūrinių reiškinių šaknis, jų kilmę ir priežastis.

Šiandien Dalia Savickaitė atveria savo naują, spaustuvės dažais kvepiančią knygą – „Rytų Aukštaitijos keliuose sutiktieji II knyga“. Grūmojančios pandemijos akivaizdoje pristatomas autorės straipsnių rinkinys apie kūrybingus žmones, jų laiką ir aplinką, išleistas minint Visagino miesto 45-ąjį gimtadienį ir siekiant pagerbti Rytų Lietuvoje gyvenančias iškiliąs asmenybes, savo gyvenimu turtinančias Visagino miesto bendruomenes, kūrusius ir kuriančius šiandieninę Lietuvą. Atidumu aplinkai

Knyga „Rytų Aukštaitijos keliuose sutiktieji II knyga“

apdovanota autorė daug dėmesio skiria šio krašto istorinei atminčiai, kultūros paveldui, sociokultūriniam reiškiniams. Dalis tekstų pasakoja apie Ignalinos rajoną, nes autorės nuomone, kalbėti apie Visagino atsiradimą ir raidą neįmanoma nepažįstant pradžios, kuomet miestas vadintas Sniečkumi, buvo Ignalinos rajono dalis. Autorė neleidžia sau išskirti Visagino iš bendros Rytų Aukštaitijos teritorijos konteksto, koks savitas jis bebūtų...

Knyga „Rytų Aukštaitijos keliuose sutiktieji II knyga“

Ši knyga suskirstyta į tris dalis – „Asmenybės“, „Pažinkime Lietuvą“, „Renginiai“.

Pasak autorės, kūrybiškumas – būtina šio laikmečio išlikimo sąlyga. Pirmoje dalyje D. Savickaitė, su jai būdingu pastabumu,

pristato skaitytojui jautrių ir veikiančių, keičiančių aplinką žmonių pasaulius. Sektinį gyvenimo pavyzdžiai, sudaryti iš įvairiausių pastebėjimų, vertinimų, netikėtų detalių, atskleidžia sutiktų personažų individualumą ir pačios autorės talentą perprasti daugelio reiškinių esmę. Jos pašnekovai – tokie pat turtingos dvasios, gyvenimo negandose išliekantys žmonės. D. Savickaitės plunksna lengvai nardo po pedagogų, bibliotekininkų, muziejinių erdves, paliečia buvusią Samarkando operos ir baleto teatro šokėją Tatjaną Ježovą, dabar visaginiečius mokančią klasikinio šokio paslapčių. Lengvai plunksnai paklūsta liepsnojančios šalies paribio senjorės Nijolės Kliučinskienės charizma, Ignalinos urėdijos garbės ir sąžinės

Dalia Savickaitė

Gebėjimas išskleisti vidinę šviesą

atkelta iš 13 psl.

– vyriausiojo miškininko Prano Kraujalio pastebėjimai, prognozės. Pirmoje dalyje jaunųjų visaginiečių gretose pažinsime garsaus irklautojo Jevgenijaus Šuklino aplinką, Tverėčiaus krašto dukros, jau palydėtos į Amžinybę, kultūrologės Irenos Seliukaitės indėlį krašto istorijai ir kt. Skaitytojo laukia intelektualūs mini etiudai knygos puslapiuose. Pirmoje dalyje „Asmenybės“ straipsniai suskirstyti aprašomų žmonių pavardžių abėcėlės tvarka.

Antroje knygos dalyje „Pažinkime Lietuvą“ randame garsios Goštautų giminės istorijos aprašymą, Visagino, Ignalinos, Zara-

sų kultūros bendruomenių gyvenimo detales, paribio tautinio margumyno paveldą. Čia žaismingai ir savitai ieškoma atsakymų į klausimą – kaip atsirado Aukštaitija? Kas nukalė ir pakabino saulę Lietuvos padangėje? Šioje leidinio dalyje atgyja senieji verslai, amatai, kitas prasmes įgauna daiktai ir reiškiniai. Daugiau kultūrologės ir renginių organizatorės akimis D. Savickaitė nužvelgia ir analizuoja kultūrinius reiškinius trečioje knygos dalyje „Renginiai“. Autorės plunksna suranda muzikalią Piščių šeiminą ir tradicinio muzikavimo atstovus Meironyse, ir kantri festivalių atspalvius asmenybių pristatyme. Tarptautinio liaudiškos muzikos ir šokių festivalio „Ežerų sietuvos“

patirtimi su skaitytojais dalinasi ignalinietė, šventės direktoratui vadovaujanti Roma Ksenzovienė. Visagino stačiatikių cerkvės šventikas Tėvas Josifas Zateišvili pasakoja apie tikinčiųjų erdvėje veikiantį žmonių sambūrį, vykdančią kultūrinį-švietėjišką projektą „Blagolėpije“. Apie tėviškės grožį savo darbais kalba fotografų klubo „Žalias skėtis“ nariai...

Daug netikėtų emocijų ir malonių atradimų sutinki naujoje „Rytų Aukštaitijos keliuose sutiktieji II knyga“ knygoje. Pasak autorės, kūrybiškumas neauga, kai nuolat yra kritikuojamas ar vertinamas. Kūrybingi žmonės mūsų visuomenėje trapūs lyg rastos perlai, kuriuos sunaikina neatsargus krestelėjimas. Apie jautrius

ir kuriančius yra ši knyga.

Autorė puikiai jaučia aplinką, iš kurios į skaitytojo pasaulį ateina pati, kurioje į konkrečius darbus materializuojasi jos vizijos ir subręsta laukimas. Už nugaros pirmųjų knygų pristatymai. Dalia yra knygos „Ignalinos girių paunksmėje“ bendraautorė, bibliografinio leidinio apie Aukštaitijos nacionalinį parką sudarytoja ir „Ažvinčių kraštas. Tolumos ir artumos“ (2017 m.) viena iš sudarytojų, knygų „Rytų Aukštaitijos keliuose sutiktieji“ (2017 m.) ir „Ignalinos miškų urėdija – krašto turtų sergėtoja“ (2017 m.) autorė, iš rusų kalbos išvertė knygėlę „Linkėjimai iš Visagino“, nuolat bendradarbiauja su vietos, respublikiniais ir specializuotais

laikraščiais.

Paklausta apie svajones: „Aš nežinau, ar svajoju, gal kad dukra būtų laiminga... O jau važiuoti tikrai noriu tik į Kamčiatkos sopkas, jei galėčiau. Noriu orios senatvės, tik valdžia taip negalvoja“, – sako Dalia Savickaitė.

O tuo metu, jos aprašytų žmonių ir pačios buvimai laike lieka unikalūs ir nepakartojami. Atrandamų asmenybių šviesa pasklinda visoje Aukštaitijos erdvėje ir, įamžinta naujoje knygoje, negęsta.

Projektą remia

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

